

УДАВАС
ДООСТУР

**УДАВАС
ДООСТУР**

Байкал эриндэ хаяларын өттүр кылар дөрт тоннасы орутуктарын баштайгындагы тулау доостурч четкес. В. Шестернин узурган бригада тооньёон ёске талынызе үттөүндүр четкес. Уттеуеккел Байкалзе кээр мураалда Тынэс Берекетиндэ. Ноборалыиндэ кешинде тоонийин туусу бетинде кылар доостук келген. Шалыпчы эсафетайи ола. Байкалга уламчылаз.

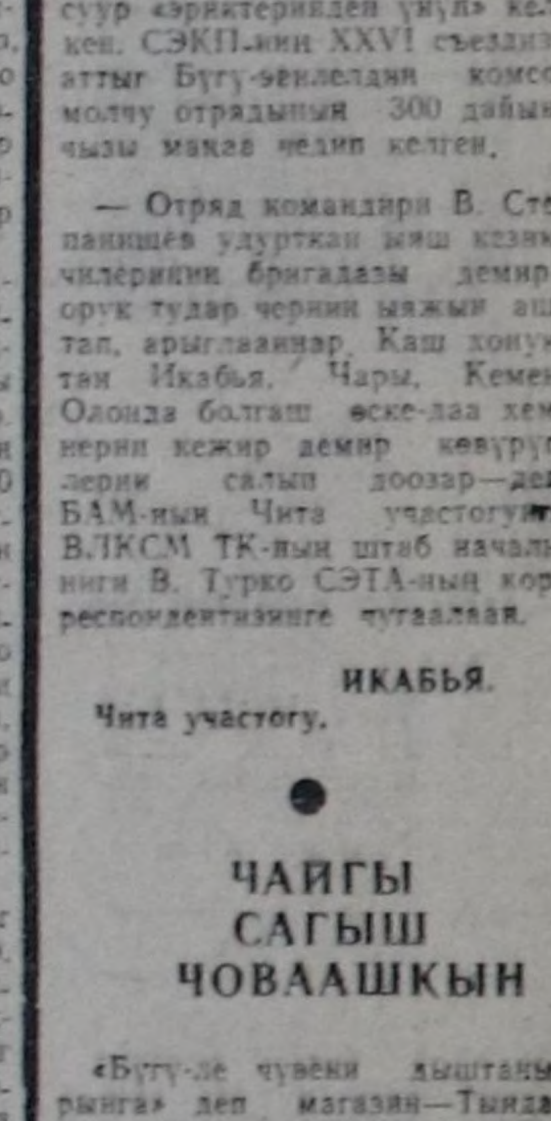
Хэй кыт хаякы буауш, үтээр ажилдын технологиазы маарпийн, аза аргаларын жымлавинар. Энэ берге, таарын

Айлажык чамдык чурттакчылар тал, терек, шеттерин менен олуртуп, ону өстүрүп турдлар.

даин тэмцлийн хүдээлэгчид
 Главноинспектор тугуу Нү-
 тэгийнхн тусгай буюу
 конструкторлар биле бэлд-
 вэк бугдурчигчид чэр үтээ-
 гийнхн олар тоглогчид
 байнганш мөөн мугуулаа
 гаи социализмд хүлээгсээр
 өдөр көрл. Байдалдаа башга-
 йм тоглогчийн тугууа көрү-
 нэн хуу-туйлаагаар эртэ — юм-
 нун — тэнцүүлде доозары
 шигтгирлэвчир.

Бурат АССР.
 Сүхрэг-байагш

ИКАБЬЯДА ХӨЙ СУГ

ИКАБЬЯДА
ХӨЙ СУГ

Туундугулардын динка тей-
өг-бүүлери чыңып залымда-
ырак асып тайгата, кичименин
чүрүмдөй эриктеринин, Сою-
зу Приамурския чараш туу-
румалдык чердерин дашта-
нып күзөлдөт. Чыңгып хуунер
дүжүп кээри билек доорайгы
спорт шөлдерине кыжы көчү-
дөй бээр. Чая магазинде аял
чорукчулар, балыкчылар, шө-
лөлөзөнүгөр херектат херексе

КАН
МАГИСТРАЛЬДЫН
КӨВҮРҮГЛЕРИ

[illegible]

ХУРАЛ

Дөрт чинк тегеги каастап, аялаш, оларын бирзэвнэе кызыл тукту кыскалдан каан. Терсегил айттын дугааына шавыштыр кешкен бажында «Совет Россияны делегация» деп каан. Тук ааанда эгит кылдыр таарыштыр каан оутта делегация кешкештерини бирзэе. Инокентий Георгиевич Сафьянов оутта. Оон чымыла-күдөршмээр бүүдүштүгү, үжөн шаа харыг хөдөөнө кыж олурун. Ол дээрге — И. Сафьяновтук калайы Анна Михайловна Сафьянова-дыр. Тыва улус гусай курне болур деп чарлааш, Улуг хуралында совет делегацияны чалаан журун-ла муу-мук километр ырак Европа дитен Азиянык теуеге делегацияны кешкештерини чедип келген. Тываык бири Улуг хуралыны болур чери — Элегастин Сут-Бажынче угтай олар чоруккан.

Инокентий Георгиевич тыва дымды дык эки бийл болгаш коюурунда келген делегация-лар-биле төөрөжү, оон-башта-тай те каан чорай. «Бо мээң каалай-дыр. Тыва каалай-биле тапкыш олар дээр ырак черден келген. Орус тыва партияларга ол айт туруп дээр» деп, каа каткыры каан олурган. «Бичик ол чоран үмөк эки ташылаар турдум. Оон соонда ширетке баргаш,

база бир мындыг таварылга болган. Кыскал бир эр ову күш-биле удуур черинче сөөртүп апшаар бодаан. Айна ову беле туткаш, оон бажы ханага элзэн каш катан үстүргүлгөн.

— Болгаш сен, кедерээр болуза — сени сонга караан-дан үндүр шыадалтар мен — деп мөгө-шмырак Анна чутаалаан.

Хей муу километрин демир-орук-биле, хей чык километр черин эерилг, терсегил айт-биле чораш. Анна Михайловна Сут-Бажынча чедип келгире, тус черинг чону феодалдыг дараалдан, эрти чаңчылардан чаа-ла хосталып эгезин болган. Ангы демоселиянык революстуг — школазын эртерин Анна Михайловна айнаа бичи-даа мунчулгаш. Октябрь революциянык чырык херел-ниге одаган бичи тыва улус эргини феодалдыг эрге-чагырганы дүжүргөш, революцияже көдүртүп, чаа амыралдыг удуур орус удурун дуузы-биле тургузуп эгезин болган.

Хосталга мина тыва улус аас-кежиктиг чаа амыралдыг тургузгаш бурун шикти-пирлиг болгаш эвс сорулга-ны чедип ап шыаалар дээрине. Сафьяновтар бурун бүүр-рөөн. Улуг хуралды аажылыкта олар келгилгир кирип, боттарыны чугула сүмелери Тыванык революстукларына берген.

1921 чылдын август 14-те бири Түрүтүк Хурал Танды-Тыва Арат Республиканы чарлаан. Ам Тыва Автономнуг Совет Социализмг Республиканы аажык чоннары аас-кежиктиг турткан, экономикалыг болгаш културалык чекеткелер дүжүдүп турар. Түрүтүк Хуралдын чыныгы дерида Сут-Бажындык делегацияны революстук ырлар таңгы-лап айналып турган.

Очаладан кедерээр Орус арат айтты берген. Октябрьдык хувискаалын Ой-ла черден дегеректен. Октябрьдык хувискаалын Ой-ла эрге тыпсып берген. Оран-чурткан аажы-хөдөөн. Ой-ла шалып башкараалы...

С. ТАМБА, журналист.

Кимнар чүмү өөренип, со-курган турар коор?

МААДЫРНЫ ТӨРЭЭН ЧЕРИНДЕ

Самандан туттунган болгаш сунгалыг бажыны долгадыр чектер, ноган ууштер кедерей чараш кылдыр кештүр турар. Бичи турскал сабырдымды алдып үжүктөр-биле мичаар бажы. «Хаматты дайынны алдырткан мадыры Григорий Иванович Котовский бо бажынга төртүтүгүн болгаш 1881 чылдын июнь 24-тен 1900 чылга чедир чурттап турган».

Котовский хоорайга ам чыл бүрдү хей муу аян-чорукчулар, туристер кээп турар. Молдавнык келген кижилерин хей нуруу ол бажын мучейге кээп, миза солуп чурдурган көрүп турар.

Хаматты дайынны мадыры Г. И. Котовскийни та-руттунган түндүгүн бээр 100 чылда улаваш байырлап дегер-де. Көрүш чок алдыр-ла мадырыны урулганы — төөгү эртеринерин доктору Григорий Григорьевич Котовский болгаш Киев университетинде орус дил башкыны Елена Григорьевна Котовская ол байырлап келер. Котовскийни команданл чоразы айтты шериг бригаданын дайынчыларын Котовский байырап байырлапга ба-ла, аааан Октябрь революциянык чалаан аажык чоннары болгаш Совет эрге-ла-гырганы шикти болгаш тапкы дайынчылардан мадыры камгалат чоразан эрес-ди.

СОЛУН АЖЫЛДЫГ КИЖИЛЕР

Солунда, ховар болгаш аажылыгдыг профессионалы кижилер Совет Иракы Чөөн чүктүн Уссурий тайгазында чурттап чоруур. Ол дээрге — парлар тууар көргүш чок кижилер-дир. Ол тайга — парлар артык бистин чуртувуста пара чалгыс чер-дир.

Бистин салгаалык үзүндө парларын 90 хууун дегерге уузкаан болуп турар. Ховар болгаш төнөр чыгаан дигит амытанарын Кызыл дегертерин парларын ам кинир бажына болгаш күрүнерин бүрүн камгалалыга алган. Парларын уузкаарын сактаган чорук чогутур түңкел-де берген: Уссурий тайга-зында ам 180 хире парлар бар. Ол дээрге — он чыл бургатар турганында ийи катп хей. Оларны аңаарын хоруглаан, тударыга чөп-пизереди эвөөш берип турар.

— Ол «моортайларын» бөө-чөсөк чок холуус-биле ту-дуп турар бис — деп, пар тудукчуу Анатолий Буйлов чутаалаан. Анатолий Буйлов парларын өвөс, харын-даа эликтерин, хубустерин, алыглары, чер хаваннарын туткаш, чурттуу зоопарктарынчы чорудуп берип турар.

Сурагыл пар тудукчуу Рудольф Морозовтун бригады бо кыжын тайгаже чорук-кан. Бригаданын составына А. Буйлов база кирген. Олар парларын иштеп эгездөөнөр. Эр пар кыжын өскөдөрдиг алыг чорутур. Кыс пар ула-ды берген оолдары-биле үр-гүлчү кады чорутур, оларга чөм тып бээр, өскө араттан айнаарын заллашкынары-дан камгалар. Кыс пар — бригада кешкештеринге ды-ка аажылыг хөдөөн дүр-жугалыг пар тудукчулары билин турган.

Чыгыр аажылыг пар ту-дукчулары бөдүк парларга чедип келген. Улуг харын баштай четки-биле тууду ал-ганнар. Изырыс, дырбакта-вас кылдыр чычмак чүүдөр-биле шарыпкан. Оон дара-зында ийи оолдарын база мичаар тууду алганнар. Пар-ларын чеди хонук хиреде азырап, шикчөөн соонка би-роорин саволет-биле Хай-ровскиден Москваже, өскө-ни — Ленинградче чоруду-кан. А пар оолдарын мезин тайгага алдырып салышкан. Анатолий Буйловтун тут-кан тайга «моортайларын» совет-апон «Дерсу Узала» деп уран чечен кинофильмге че-лишкениг тирттырган. Иракы Чөөн чүкте Ус-сурий тайгазынын парлар зоопарктарга дүрүн чаңчы-рап болгаш өзүп турар.

С. ГЛУХОВ, ПМА-ның корр.

ДЕЛЕГЕЙДЕ ЧЕЖЕ КИЖИ БАРЫЛ?

НЬЮ-ИОРК. (СЭТА). Чер бөмбүрзенин чурттакчы чону амгы үеде 4 миллиард 400 миллион киж болуп турар. Чылда чонун ортумаз-биле өздүк — 1,73 хуу. «1981 чылда делегация чурттакчы чонунун байдалы» деп КНО-нун штаб-квартиразынын парлавын илеткеде бо са-яны айткан. Чонун өздү-дөзүн амгы темпин бир эвс хөдөө артар болза, 2000 чылга чедир деле-гейин чурттакчыларынын саны 6 миллиард ажыг киж болур.

Делегация эртеденнерин баша турарын бугатар алгыра, чонун өздүкүнүн темпин 2100 чылга чедир оожумар болгаш бөмбүрзе-тин чурттакчыларынын өздү-дөз саксаар. Ол үеде чедир делегация чурттакчы чону-нун саны 10 миллиард 500 миллион киж болур.

Специалистерин санал турарын бугатар алгыра, 2100 чылга чедир өң-не хей чурттакчылар чөр — мурун-кузу хөдөөр Муруну Азия бо-

лур. Оон чурттакчыларынын саны амгы үеде 1 миллиард 400 миллион турганында 2100 чылга 4 миллиард 100 миллион болур. Африка диги-тин чурттакчылары 400 мил-лион кижиден 2 миллиард 190 миллион, Латин Американык — 364 миллиондан 1 миллиард 180 миллион, Европанык — 484 миллиондан 540 мил-лион, Соңгу Американык — 248 миллиондан 318 миллион киж чедир өсөр.

Каттыккан Напалар Ор-ганизацыйанын чурттакчы чонун талашы-биле фондусун ол илеткелин белеккан специалистер делегейде хей миллион кижилер адыт-чур-гени байдала, өмөкөдө хал-дырылга чокка чурттап тур-гарын ханы дүжүрзенин-биле дөмдөгөн. Делегация чурт-такчы чонунун барык чартык кезинин кол хөдөөдөрдүн амгы чус чылда халдырар чедип алышкан чорук со-циал талашы-биле дүжүрзө-лүг байдала, күчүдөөшкө-нин болгаш кем-хөдөө үлгө-дини өздүкүнө чедирген.

2100 чылга чедир черинд бү-гү чурттакчыларынын 60 ажыг хуузу Муруну Азиянык болгаш Африканык болур. Иччарга делегация ол диги-терин чурттакчыларынын хей пурууу — аямылар.

Делегейде аш-чутка таварышкан, бижик бибестерин санын дугайында, өмөкөдө халдырылаанын чогунд уржудула өлгөн бичи уру-ларын дугайында саннар капиталыст системга бу-рууларын айт болуп турар. Бистин бөмбүрзенин 450 миллион чурттакчылар ур-гучу аштагы болуп турар, оларын барык чартык кезин — бичи урулар. Амгы чус чылдын төңгүзүнде чедир оларын саны улам көвүдөр-гөн илеткеде дөмдөгөн.

Делегейде чогуту наалын 800 миллион киж бижик болза. Милларда ажыг киж ижер сууга чегей болуп турар. Сайырап оран чурт-тарда чыл бүрдө 2 миллион бичи урулар өмөкөдө халдырылаанын чогунд өлүп турар.

ХӨӨРҮК

Каш чыл мурунда тууду чорувас апарганнар. Олар шуут пекел: үгүрүгүн ча-нында мича кой тоорукту че-жизин дажылган сууга боор! Хөөрүктү аңа-ла овалаттуп тө каан бөрбөк тооруктар кы-рышта барыа карап оран, ха-рим-даа оларын аразынга чаштып ойнаар апарган.

Олар удааанда-ла мээң со-луттумас дузаткычыларым бо-лу берген. Овалаттуп тө каан тоорукка калың-бир амытан чедип келген болза, олар до-лай-ла мээң медээлей бээр. Аар-аар кушкарларым, ол ха-маан чок шымдыгы, кээрген-нерин бекен овалаттуп чоруду-птар. Бичаар-ла бир ай эртен.

Овалаттуп орту орту килер сайлап, арылган алдым. Шооалдан сайларым бажы-га кирип турган мен. Бажы-чашта өскө турганчылар — хөжик күскелер база бар. А бажында шооалдан сайм хөөрүктүк бижик күскелерден камгалаар, олар ила-мында шылмыктайын бээр би-лек-ле хөөрүк өлчө дүжө ха-лаш, моортайдан дүжө чок турар. Азы күскени алгырт-кышкырт үгүрүгүнө килер си-вырыптар. Бир хөөрүк даштын овалда бөрбөк тооруктан ыра-са, оу «таңчылаар».

Ол мөңзө хөж эвс ачы-ду-зан чедирген, харын-даа амы-танымы камгалат алган дээр-ла хөөрөм чок чутаалап болур мен.

Рассказ

Миндыг таварылга болган. Бичи улустун чугааында алгыра, ол тайгага бир чыныг болуп турган. Каш-лаа олаагын белеккээ тоорук чин, үргөдөн, харын кижилерге бекен халаан тургулаан. А мээң чадар ча-нында беле төкөн тоорук хөөрүктү «таңчылаар» турар. Чуу-даа кээрге медээлей бээр. Күш чедер чөккөн ола-амытар, а күш чекесте ийкээ миче үчгөш, мени сайында-мен: «Сүйт, сүйт! Сүйт, сүйт!» деп эртен олурун бээрлер.

Бир эртен-не хөөрүктөрүмүн чарыштыр, халык алгышканы-нандан оттуп кээп-тир мен. Олар та калган медээлей эге-лзэн чүве ийик аан! Дүн орту-зунда-лаа бооп чалавас. Ам оларынч боостазы тунар чы-гаан алгыржып турар болду. Черде дык сенингир. Хөөрүк тур дитче бекендиг үс берген, алгыржып турарын бодарга, калдыр-бир улуг амытан кел-ген болду деп, баштай бажын-дык дерида бижик сыгыр ту-туту оттур, овалаттуп каан тоорук-не бакылал көрдүм. Бичи ам тоорук чок, бир-ле чүве сыса-шан, чуурун, чил каалган миндыг. Оолун бодарга ча-нылаан мажалай келген хире. Ам хөөрүктү эжик чанында дитче чиртп турар. Черде сенингеш, алдыр-дүргөмүн би-рзэвнэе бөрбөк чок, өскөзгөтө-бөзөк олар, чыл чыккан чыккан.

Бир эртен-не хөөрүктөрүмүн чарыштыр, халык алгышканы-нандан оттуп кээп-тир мен. Олар та калган медээлей эге-лзэн чүве ийик аан! Дүн орту-зунда-лаа бооп чалавас. Ам оларынч боостазы тунар чы-гаан алгыржып турар болду. Черде дык сенингир. Хөөрүк тур дитче бекендиг үс берген, алгыржып турарын бодарга, калдыр-бир улуг амытан кел-ген болду деп, баштай бажын-дык дерида бижик сыгыр ту-туту оттур, овалаттуп каан тоорук-не бакылал көрдүм. Бичи ам тоорук чок, бир-ле чүве сыса-шан, чуурун, чил каалган миндыг. Оолун бодарга ча-нылаан мажалай келген хире. Ам хөөрүктү эжик чанында дитче чиртп турар. Черде сенингеш, алдыр-дүргөмүн би-рзэвнэе бөрбөк чок, өскөзгөтө-бөзөк олар, чыл чыккан чыккан.

А В А Н Ы Н ЭРГЕЛЕДИИ

Аас дээрлг, чырык хүнүг делегейде Ава өөрөөн ыры, шүтүк чеже чүрөй?

Төлү дигеш аваларын Төхкөн дери чым болза, Дөргүн суу-даа бырашпас боор.

Аванын ол Ажы-төлгө эргеледи. Далай суулаан терең мыкаш.

Талды сындай бедак мыкаш! Бйлак аааа дениппен деп Бйлаж өстөр тыппас-тыр мен!

Т. ХУРАГАН-ООЛ.

СОНУРГАКТАРГА

ЛИЛИПУТТАР БОЛГАШ ГУЛЛИВЕРЛЕР

Гонконгта үлүп турар «Эй-шауик» журналында дымат-калы болза; делегейде эң-не бичи уруг Ява ордулукта (Индонезия) чурттап турар. Сес харыг Карсини уузу дургу 51 см бекен четтөс болган. Ол дээрге, Гиннестин дегерлерин бекиттиген «рекордтан» бекен 4 см чамы-тыр.

«Эйшауикти» бижээни-биле

алгыра, Аванга оон өскө ре-корд база хамаржыр: деле-гейде эң ууун хөдөөнө кижик КУР-нуң Хуань провинция-зында чурттап турар. Жың Чжанлинь 16 харыг, оон уузу дургу 24 метр. Ол уруг ам-даа дүргө-биле өзүп ту-рар: оон удуур орнуу сөөлү ийи чылда үш улаа узаткан.

ЭМНЕДИКЧИНИ ДЕНЗИЗИ—ҮШ ТОННА

Калифорния чуртуттү кезер эңч Дивал Гершунн ууу то-на дегерин эмнедикте кес-

кип кылган. Сан-Диего зоопаркында келген, өтүк бас-кыш бүүдү сун алган Маала-ла деп кыс чаан ол болган. Каш ай эртерге, ол төртүр үжүрүг, оун удууш кезеге айымдыг. Иччарга делегейде бир-ле дугаар ыдыг кеш-лишкенин кылган. Гершунн эминип ол кешлишкенин чөдөр кижик дузаткыш, алгыржып хөдөөн болгаш олуру аңаа аажылаан. Ма-лаа ам калык, улаваз тө-рүр.

(ПМА).

С.Б. УИНУКЕЙНИН «УЛУГ-ХЕМНИН ЭРИНДЕ» деп чуруу.

телевидение

ИЮНЬ 20-ДЕ
БЫРГИ ПРОГРАММА
МОСКВАДАН
8.00 — «Ус». Информастыг программа. 8.40 — Эртенги су-ла шимчээшкн. 9.05 — «АБВГД-лээр». 9.50 — «Силер-ге, ада-лээр». 10.20 — «Чу-рукчулар дугайында чутаа-лар». О. Роден. 10.50 — «Эки бараанын хейнү». 11.20 — «Айыл» чок шимчээшкн. 11.50 — «Тилекчилер». Фро-туу ошуктар клузу. Демир-гук ширлеринин хоочуна-рынык ужурашкыла. 13.25 — «Карпов Карпов-биле ой-нан тур». Документалдыг те-лефильм. 14.15 — Бөгүн теле-фильм. 14.30 — «Спортлото-нуң» 25-ин тиражи. 14.40 — «Чөлзөш». Улустун чогаалды-газынык телепрограмманын IV дегерг фестивалы. «Дон-небурита» байырдал (Ирлан-дия). 15.15 — «Билингер-лаа бол, элдегит». 16.15 — «Ратборич» чың назым. Музыфильм. 16.35 — «Пол-тит тайыбыралдык». Ю. А. Летунович, бөсөдэм. 17.05 — РСФСР-нин улустун артын Л. Гурвичко дайын чылаары-нын ырларын күскелер. 17.45 — СКП ТК-ның делегей информатизациянык илалыны эргелекчиг Л. М. Замытня-нин делегей байдалын дуг-гайында бөсөдэм. 18.30 — 18.45 — Чалсар. 18.45 — Ке-жээки концерт. 19.35 — «Бис-тин хоорай чуртуту оол». Уран-чечен фильм. 21.00 — «Ус». Информастыг про-грамма. 21.35 — Телестудия-нын болгаш Бүтү-яйнал радио-нуң улустун хөгжүм хө-дөөлөрүн академиктер ор-кестринин РСФСР-ның улус-туң артын Н. Некрасовтун удурутпазы-биле күтсөлдө. 22.00 — 23.55 — Футболга СССР чемпиондалы. «Спартак»

— «Торпедо» (Москва). Тө-гөдө — Меззэлер.

ИЙИГИ ПРОГРАММА

МОСКВАДАН
14.20 — Л. Мартынов — «Черный чукот». Документал-дыг телефильм. 15.15 — «Музы-калык кнокс». 15.45 — В. Гу-сев — «Иван Рыбаков». ССР Энциклопедия Курчунин акаде-миктик Биче театрынын фильм-шкни. 17.25 — «Доку-менталдыг фильм. 17.45 — Алы спортунга СССР чемпио-нады. Минскден дамчыдыг. 18.30 — «Ойнаар-кыстар те-атры». Телефильм. 19.25 — Му-зейлер болгаш дегерге ла-лары-биле. «Ярославский ты-валышты». 20.00 — «Тамеши-лит удуулар, чаштар». «Иби-лит экран». 20.15 — «Калды-шыл». Эртем-тайыбыралдыг программа. 21.00 — «Ус». Ин-формастыг программа. 21.35 — «Бүтү артык назы-ныкыда». Хей сериалы уран-чечен телефильм. В. Панова-нык «Экстрималер» деп тоо-жууун дугаар. I-ги. 2-ги се-риалары.

Агаар

Бөгүн республикага бүргөп, азыр, чамакы черлерге биче чугар. Муруну-барын чук улавышкынык хаттын дүр-гөн ажуулаа 9—14 метр че-дер. Азырын температурасы 20—25 градус чылдыр.

Кызыл элэр булузгар, чабас. Барын чк ула-вышкынык хаттын дүр-гөн ажуулаа 3—7 метр че-дер. Азырын температурасы 23—25 градус чылдыр.

Редактор В. С. ШАРАВИН.

ИЮНЬ 20-ДЕ

«НАЙРАЛ». «Истедер» 9.30, 11.20, 13.10, 15.00, 16.50, 18.40 (узаткан), 21.20 ша-ктарда.
«КАА-ХЕМ». Кыночынык 10.00, «Ынакшыдык мөңгө тоожуу» (2 сериялы) 11.30, 14.20, 17.10, 20.00 шактарда.

Красноярский политех-ниг институтун Кызылда фи-налы хуудуш, кешкээ бол-гаш бот-өөрөлгө салбыр-лышта дараазында мергеж-лере өөрөнү студенттерини хуудуш ап турарын чарлап тур. Автопаркосту факультети («Автобидер болгаш авто-лалат-агы»).
Тууду факультети («Улет-тур болгаш заматта тууду»). Бидиринишкенин хуудуш алыры болгаш киреринг экза-менеринин хуудузалары.
ХУНДУСКУ САЛБЫРГА Бидиринишкенин хуудуш алыры—июнь 20-ден июль 31-ге чедир, киреринг экзамен-нери — август 1-ден 10-га че-дир.
КЕЖЭДИК БОЛГАШ БОТ-ӨӨРӨДЛГЕ САЛБЫРНЫГА Бидиринишкенин хуудуш алыры — июнь 20-ден август 31-ге чедир.
Киреринг экзаменерин дараазында хуудузаларга чоруду-лар.
Улеттур болгаш хаматта ту-дугун факультетинде бир бө-лүк-биле: сентябрь 1-ден 10-га чедир.
Автопаркосту факультетин

ге ийи бөлүк-биле: бирги бө-лүк — август 1-ден 10-га чедир, ийини бөлүк — сентябрь 1-ден 10-га чедир.
Институтка кирерин куззө-нөр дараазында эртермеге эк-заменерин дугаар: физика (аас-биле), математика (аас болгаш бижимел-биле), орус дылга болгаш литературга (чочоалыг).
Шалын алган факультетин айттылаан, институттун ре-позиторий адынга бидирини-шкени бижир. Бүдүрүлгө удурутпактуу, партия ор-ганизациянык, партия ор-ганизациянык профессионал организациянык дараазында ал салганы ха-рактеристика — рекоменда-ция бидиринишкение жокар. А ортумак школаларын доозукчулары — аспиранттар, клас-тын уауруткучу башкынык болгаш комсомол организация-зынык секретарынын ал сал-ганы характеристика-рекомен-дация жокар (шергадан за-ламарынары ол документтер-лашканына); ортумак эрте-мин дугайында документ (бөдү-биле), тусай ортумак өөрөдлгө черлерин доозкан-нар — дипломун (демлектери-биле), ЭКД хемчээлгид алды фото-чүрк (бөрт чокка); ку-сакыл дегертерин ушта би-жиле; 286 майды дугаар эм-чи справканы жокар.
Паспорту болгаш шериг би-леди болу ээкээр.
СССР-нин Министрлер Че-вүүленин докталын дугаар (бүдүрүлгөнн стипендия-биле) улеттур, тууду, тран-спорт, бугурагыларын, со-луктарынын өөрөлч чоруктаы абитуриенттерин ийи чыл ажыг стажылаар-биле дегер хуудуш алыр, шеригте ийи ыл-зы.

дан эвөөч — эвс албан эртер-теринерин база майыг байдала хуудуш алыр.
Көдзө черлерде, районнар, дан, хоорайлардан (Кызыл хоорайдан алында) өөрөлч чоруктарынын инженер кадр-ларын чедиптерин турарын бажылаалдык, чигилелг байдалга хуудуш алыр.
Документалдык кошкан бидиринишкенин дараазында адресче чорудар: 667001, Кызыл хоорай, Рабочая кууду-чуу, 4. Хуудуш алышкыны ком-миссия.

Июнь 27-де эртенгиин 10 шакта, Тыванык куруне фи-лимонизация республиканын бирги хөмөй фестивалы эге-дээр.

Фестивалыга Башкыр, Казы-мык, Тыва АССР-терин, Даг-Алтай, Хакас автономнуг об-ластарын болгаш Иркутск областын хөмөйжилери кир-жир.

Июнь 28-те, мөңзө 7 шакта, республиканык хөгжүм-шин театрында Тыванык комсомол шалкынык лауреады куруне-нин ырыны болгаш ташкыны «Сен» аасам-биле Кызыл хоорайда, 667001, Кызыл хоорай, Рабочая кууду-чуу, 4. Хуудуш алышкыны ком-миссия.

Редакцияның адреси:

Кызыл, Шетинки-Кравченко куудузу, бажы № 3. ТЕЛЕФОННАРЫ: Редакторуна 2-24-63, редакторун оралакчыларынык 2-35-24, 2-31-75 харыскалыг секретариатына 2-23-35, секретариатына 2-23-35, партия ажалыра болгаш совет тургузуп кылдырынык 2-37-13, пропаганда кылдырынык 2-31-75, културга кылдырынык 2-23-54, көдзө ажалы-агыл кылдырынык 2-21-47, улеттур кылдырынык 2-31-75, чага кылдырынык 2-41-27 информация кылдырынык 2-20-60, корректорларынык 2-27-41, бухгалтерларынык 2-12-45, солуг келбей барганга 2-32-75 телефонне дозар.

Тираж 17866 Чыгыр № 1265
СОЛУН НЕДЕЛЯДА
6 КАТАП ҮНЕР
ТС—00825